

DE POSTRIJDER

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags & donderdags & zaterdags.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 29 SEPTEMBER.

COLLEGIE VAN TONGEREN.

Waarom wordt er in het collegie van Tongeren geen godsdienstig onderwijs meer gegeven?

Omdat de liberale gemeente-raad van Tongeren, die het toezicht heeft over de studien, aan sommige professoren toelaat van het godsdienstig onderwijs van den priester tegen te werken.

Het reglement van het collegie zegt dat de directeur en de professoren alle gelegenheden moeten waarnemen om aan hunne leerlingen de zedeleer en de liefde der godsdienstige plichten in te prenten.

Sommige professoren, den directeur voorop, geven het voorbeeld der vrijdenkerij door hunne deelneming aan de begrafenissen van eenen vrijdenker en wat doel de gemeente-raad in tegenwoordigheid van deze overtreding van het reglement?

Met eenparige stemmen keuren onze liberale stadhuis-heeren het gedrag dezer professoren goed en zij geven hunne afkeuring aan den professor van godsdienst die zich over die handelwijze beklaagt.

In zulke omstandigheden kan geen priester het ambt van professor in ons collegie aannemen.

Wordt er dus geen godsdienst meer onderwezen in ons collegie, dat is de schuld van onze liberale professoren en van onze liberalen gemeente-raad.

De kiezers van Tongeren zullen dat niet uit het oog verliezen.

Zondag 20 september was het vier jaren geleden dat de troepen van Victor-Emmanuel als een

rooiband van de hies aan de Porta Pia de Eeuwige Stad binnendrongen en door de inneming van Rome de gruwelijkste heiligschennis pleegden waarvan de wereld ooit getuige was.

In Europa was geen enkel katholiek gouvernement, dat de kracht of de energie bezat om met het zwaard in de vuist, ridderlijk voor het bedreigde Pausdom op te treden; neen, onze katholieke mogendheden hadden niet eens den moed om de stem te verheffen tegen deze eerlooze miskenning van het opperste wereldlijke gezag.

Sedert was de Paus als gevangen in 't Vatikaan, en alleen de katholieken protesteerden met klem tegen den heiligschennisenden aanslag van den geexcommuniceerden roover-koning.

Doch wat mochten de klachten, de protesten baten van de vier miljoen katholieken die Pius zoo plechtig, maar ook zoo onduidelijk van hunne standvastige trouw, van hunne onkenbare liefde en verknootheid kwamen verzekeren?

Welke indrukwekkende stand toen keizers en koningen, door den eed aan de Revolutie verbonden waren, en de katholieken van heel de wereld met verachting wezen op dat snood verraad, toen heel de wereld de stem verhoef van de onverjaagbare en geheiligde rechten van Kerk en Pausdom.

Pius IX wordt nu dagelijks meer en meer van alle aardse machten verlaten.

Israël heeft voor eenige weken in het openbaar zijne vrees aan den dag gelegd voor geweldige wereldgebeurtenissen. Die woorden hebben overal opzien gebaard. De volken van den tegenwoordigen tijd zijn zoo gewoon zich eene toekomst vol vrede en geluk te hooren voorspellen, dat zij hunne verbazing niet weerhielden, nu zij censklaps het omgekeerde vernamen. Maar des ondanks werd nergens een gehoord, die den Engelschman loges-trafte of zelfs hem uitnodigde de gronden te noemen waarop zijn sombere verwachtingen steunden. Ieder gevoelde het, dat hij gelijk had.

Uit welke windstreek die onheilen zullen naderen, waarin zij zullen bestaan, en welke volken zij het meest bedreigen, vraagt men niet, wel wetende, dat geen antwoord op die vraag te geven is. Doch, dat zij naderen en vreeselijk zullen zijn, daar twijfelt niemand aan. Van de oorzaken vermoedt de wereld niets: zij is er te oppervlakkig voor.

Den Christen echter, voorgelicht door zijn geloof, is de zaak helder. Het waarom kent hij. Een lang voor Israël gesproken had, lang voor dat drukkend gevoel, lang voor die algemeene verwachting van booze dingen die over de natien verspreide, wist hij dat eene vervaarlijke toekomst in aantocht was.

Wij beleven thans weder een tijdvak van Kerkvervolging. Dat is voldoende voor ieder om in te zien, hoe gegrond de vrees voor geweldige wereldgebeurtenissen thans is. Het verband tuschen maatschappelijke rampen en den strijd der regeringen tegen de geloovigen, zal voor de lichtzinnige wereld wel steeds eene verborgenheid blijven; maar het feit, dat er zulk een verband bestaat, dat op dien strijd onvermijdelijk rampen volgen, kan iedere bladzijde der geschiedenis haar verhalen. Het eene vloeft even zeker uit het andere voort, als in de natuur bepaalde krachten, onder bepaalde omstandigheden, bepaalde uitwerkselen voortbrengen. De godloochenaar moge er niets van begripen, de geloovige verbaast er zich evenmin over, als over regen, warmte, koude en bliksem. Indien de wereld zich verstout de hand te verheffen tegen het volk des Heeren, dan mag zij zich voorbereiden op de tien plagen van Egypte. Ondanks allen vooruitgang, is eeuw in, eeuw uit, onder dit opzicht hetzelfde gebleven als in de dagen van Mozes en Pharaon.

De tegenwoordige kerkvervolging is ingeleid door Napoleon III, wiens rol, na zijn val Bismarck

overnam en voortzet. Met het jaar 1859, toen de oorlog ontstond, die schijnbaar tegen het Oosten, maar inderdaad tegen den Paus werd gevoerd, begon hij. De geschiedenis van haar eerste tijdvak, een tijdvak meer nog van list dan van geweld, staat nog ieder klaar voor den geest. Doch ziet nu, wat zij heeft voortgebracht.

De Paus is tijdelijk beroofd van zijne wereldlijke macht, van den luister en den invloed van het koninkschap. Zoo was het oogmerk der Revolutie, tot wier volgzaam dienaar de Keizer der Fransen zich had laten maken. Drij ontzaglijke oorzaken hebben in dat eerste tijdvak ons werelddeel geteisterd, er mildelijk allerlei ellenden over uitgestort en zaad voor nieuwe oorlogen en nieuwe ellenden in hun bloedige voren achtergelaten.

Intusschen gaat de vervolging voort, met minder beleid, maar met grimmiger woede dan te voren. Bisschoppen worden naar de gevangenis gesleept, priesters verbannen, alles wat het geweld vernag wordt tegen de Kerk beproefd en zoover davert en schudt de wereld van die forsche doch ijdele kracht-inspanning, dat hare rust er onder verdwijnt en haar geschokt zenuwgestel haar angst aanjaagt voor noodlottige gebeurtenissen!

Europeesche Zeemacht.

Europa telt op dit oogenblik 446 gekurasseerde oorlogsschepen, die uiterst zijn tot den oorlog. Van dit getal bezit er Engeland 38, Frankrijk 28, Oostenrijk, Rusland, Italië en Turkije elk 15, Duitschland 8, Spanje 1, Denemark 3 en Griekenland 2.

De grootte der vaartuigen en zwaarte der kanons van de Duitsche oorlogsschepen is echter zoo buitengewoon, dat onaangezien het gering getal, er veronderstelt wordt, dat deze meer dan toereikend zijn om aan elke vloot, die van Engeland, Rusland en Frankrijk uitgezonderd het hoofd te bieden.

Buiten dit getal Europa 105 gekurasseerde kustschepen. In dit getal komt Duitschland voor met 2, Spanje, Noorwegen en Denemark elk met 3, Turkije met 3, Zweden met 9, Rusland met 15, Holland met 18, Engeland met 25 en Frankrijk met 30.

Er zijn 451 houten schroefregaten en korvetten, als volgt verdeeld: Engeland 152 vaartuigen met 5870 kanons en 30,700 peerdenkracht; Frankrijk 52; Rusland 48; Turkije 44; Spanje 37; Holland 25; Italië 24; Duitschland 17; Denemark 16; Oostenrijk 14; Portugal 8; Zweden en Noorwegen elk 5; en Griekenland 2.

Kleinere vaartuigen, zooals avisos, oorlogsschepen, enz., waarvan er Engeland alleen 176 telt, met 309 kanons en 15,284 paardenkracht, zijn hierin niet begrepen.

Indien Engeland zijne vloot moest bemannen, zou het 68,000 man noodig hebben, waarvan nu 22,000 man ontbreken, om dit getal volledig te maken. Rusland heeft voor dezelfde 56,000 man noodig, Frankrijk 53,578, Turkije 21,000, Spanje 14,000, Duitschland 15,000, waarvan alle hand op een gegeven oogenblik gereed kan zijn, Oostenrijk 11,550, Italië 11,200, Holland 6,260, Denemark 4800, Noorwegen 3800, Portugal 3500, Zweden ongeveer 3000.

Bij de vergelijking van het totaal der manschappen, vinden wij Duitschland overtroffen door Engeland, Rusland, Frankrijk, Turkije en Spanje. Dit laatste land wordt echter niet meëgerekend, dewijl al zijne oorlogsmacht slechts op het papier bestaat; ook kan Turkije niet als ernstig meëgeteld worden, terwijl dit land grootendeels op vreemde hulp moet tellen.

Hieruit volgt, dat de Duitsche vloot slechts beneden de Engelsche, Russische en Franche vloeten staat, en dan dient hierbij nog te worden opgemerkt, dat de Duitsche vloot spaarzamer bemand is dan de Russische en Franche oorlogsschepen.

Kunst- en Letternieuws.

DE BELGISCHE ILLUSTRATIE.

De 52^e aflevering van dit belangrijk tijdschrift bevat een drietal allerschoonste platen, waaronder een gezicht op Venetië. Wij kunnen niet beter doen ter aanbeveling van dit echt Vlaamsch tijdschrift, dan over te nemen wat wij in de laatste aflevering zelve vinden:

« Weinig woorden, veel daden! ziedaar onze kenspreuk. Wij zullen in den nu aanvangenden jaargang beter trachten te doen, dan wij gedaan hebben, en, gehoor gevende aan den wensch, uitgedrukt door eenige inschrijvers, de keuze onzer gravuren zoo belangwekkend en leerzaam maken als mogelijk. Onze eerste nummers van den volgende jaargang zullen reeds dit gezegd staven.

» De reeks portretten van verdienstelijke mannen in kunst, literatuur en staatkunde zal worden voortgezet.

» In letterkunde hebben wij verscheidene nieuwe medewerkers op te teekenen. In den jaargang wordt eene novelle opgenomen van den voortreffelijken meester in kunst van vertellen, Dr. Renier Snieders, verder eene novelle van August van Acker, een belangwekkend prozawerk van Dr. Eugen van Oye, en eindelijk een nieuwe roman van den hoofdredacteur.

» Wij zijn tevens in rechte te hopen op wetenschappelijke, historische en letterkundige bijdragen van L. de Ruckingen den verdienstelijken historicus; I. de Beucker, leeraar in de plantkunde; S. Daams, kanunnik Claessens, Bols, Bultynck en

andere schrijvers, die met ons in gemeenschap van Vlaamsche denkbeelden leven.

» De reisbeschrijvingen zullen in de Illustratie eene ruime plaats beslaan, en in den aanvang zullen wij deels Schweinfath's reizen in Centraal-Afrika, de jongste van alle reizen, opnemen. Ingrijpende lectuur zal men moelijk kunnen ontmoeten. De « wandelaar » zet de uitgaaf van zijne altijd belangwekkende portefeuilles, in den jaargang voort, zoodat de tekst hierdoor meer actualiteit bekommt.

» Met hoop en moed treden wij den nieuwen jaargang in, verzekerd zijnde dat de krachtvolle ondersteuning van allen, die het goed meenen met eigen taal en zeden 't geen onverbreekbaar aan elkander gehecht is ons niet ontbreken zal.

» Met tijd en vlijd.

Men onderschrijft te Tongeren bij M. COLLÉE.

Er zijn in deze laatste dagen verscheidene wonderbare gezeningen gebeurd op de zeer bezochte bedevaartplaatsen, niet alleen in den vreemde, maar ook aan onze deur. Te Lourdes, in Frankrijk, en voor de groten van Slootland, zijn kranken, sedert jaren op het ziekbed gekluisterd, plotseling genezen geworden.

Onze tegenstrevers geven in duidelijke bewoordingen te kennen, dat die gezeningen niet bestaan, en enkel comediespelen zijn. We lezen dit vandaag nog in een Vlaamsch geuzenblad van Antwerpen!

Loochenen is het gemakkelijkst, dat er te doen is; men trekt de schouders op, men licht, men babbeld eens van « domkoppen » en « priesterlisten ». Wat kan het « liberalisme » anders? Is het zelf geen loochening en anders niet?

Comediespel! maar denkt men er wel aan?

Ziedaar een man, die jaren en jaren in de onmogelijkheid was van spreken, of van werken; die als een machteloos kind in den stoel zat, of te bed lag; elders eene vrouw, gelijk Mad. F. van Kortrijk, of Mevrouw Cavaignac, van Bordeaux, van wie de geheele stad weet, dat ze onmachtig waren om te gaan of zich zelf met de handen te helpen. Zou men inderdaad gelooven, dat deze en dergelijke personen zich gedurende tien, twaalf, vijftien jaren lang krank en machteloos gebaren, alleen om op zekeren dag het plezier te hebben te kunnen zeggen: « Ik ben genezen? »

Men zijt goeder trouwe: zulke krankzinnigen zijn er in de gansche wereld niet, en de plotselinge genezingen van personen voor een of ander populair heiligdom, en die in de stad hun verblijfs van iedereen bekend zijn, kan men niet loochenen. Schimp of spot zal er niets van afdoen.

Wij noemden zooveer mej. Cavaignac. Laten wij dat geval eens vertellen.

Zij is de zuster van den onder-staticoverste te Tarbes, en woont met hare familie te Bordeaux. Hare vijf broeders, waaronder een geneesheer, behooren, de een wat meer dan de andere, tot het sterke ras der vrij-, of liever: niet denkers. De zuster doet zich naar Lourdes voeren om hoop zij, door bemiddeling van Maria, genezen te worden. Ter plaatse gebracht, raakt zij het water der gewijde bron aan, en — is volkomen genezen. Er valt hier niet te kwikken of te kwakken. — Tien duizend menschen waren getuigen van dit feit.

Is het natuurlijk? Is het alledaagsch?

Maar de broeder heeft zijn uiterste best gedaan gedurende vele jaren, om zijne ongelukkige lamme zuster weer op de beenen te helpen; de voornaamste geneesheeren van Frankrijk waren geraadpleegd, al de middelen der menschelijke wetenschap waren uitgeput. Zeg, wat is er van dit alles te loochenen?

De broeder, doctor, de ergste vrijdenker der familie, verwittigd van hetgeen er gebeurd was, kwam bij zijne zuster, en overtuigde zich met eigene oogen van de wondervolle herstelling. Hij spot, schimp niet meer met de « comedies » der domkoppen, maar buigt, vol berouw over zijne dwalingen, deemoedig het hoofd. De eertijds ongeloofige Thomas is in eens een man van vurig geloof geworden; meer nog! de vrijdenker heeft het verlangen uitgedrukt om kloosterling te worden.

Wij dagen onze tegenstrevers uit, deze, en de andere vermelde feiten van dien aard op goede stivige gronden te weerleggen; men trachte bij voorbeeld den geneesheer Cavaignac wijs te maken dat zijne zuster, gedurende verscheidene jaren tegenover hem en tegenover de wereld, eene comédie, de schijnheilige heeft gespeeld!...

Stads- & provincie nieuws.

De heropening der klassen in het stads-collegie en in de middelbare school te Tongeren is uitgesteld tot den 12 oktober.

M. A.-F. Vandermeer van Tongeren, kapitein-commandant van den trein der artillerie, is majoor benoemd.

BUITENLAND.

Frankrijk

Van verschillende kanten wordt verzekerd, dat de partij, welke reeds zoo ijerig gearbeid heeft, om den hertog van Annulla tot president der Fransche Republiek te doen benoemen, na of van mo- gelijk voor Mac Mahons aftreden, hare pogingen

hervat. Men zal zich herinneren dat met dit doel de hertog reeds aangewezen is geworden als de eenige persoon geschikt om voorzitter der in te stellen eerste kamer te worden aan welke betrekkingen verbonden zal zijn het recht van erfopvolging als hoofd van den Staat.

Thans wordt deze zaak weder ter sprake gebracht en dit presidium of het vice-presidenschap der republiek wil men weten dat reeds eenige vreemde mogendheden er voor gewonnen zijn, en mag men de geruchten gelooven in orlentische kringen verspreid, dan kan op de medewerking van Rusland, Oostenrijk en Engeland gerekend worden.

Wat Rusland betreft vermeent men dat grootvorst Constantijn, tijdens zijn jongst verlijf te Parijs, zijn leedwezen te kennen heeft gegeven dat aan het hoofd van Frankrijk niet staat een man van uitstekend verstand, gelijk de hertog van Annulla. In het gesprek, dat de Russische prins met Thiers had, verklaarde hij zich nog veel stelliger ter gunste van Orleans. Toen hij den ex-president der republiek met een hartelijken handdruk verzekerde dat zij (grootvorst) de aftreding van hem (Thiers) betreunde, liet hij er op volgen de vraag of hij zich niet zou willen aansluiten bij het huis Orleans, dat in staat is Frankrijk weder op te beuren.

Thiers antwoordde, dat niet hij, zich van de prins van Orleans had losgemakt, maar dat veeler deze tegen hem eene vijandelijke houding hadden aangemonen; hij zou dit echter gaarne vergeten, wanneer hij zoodoende nuttig voor het vaderland kon zijn; doch zijns inziens zijn de prins van Orleans niet mogelijk, en mochten zij in Frankrijk aan het bewind komen, dan zouden zij, ook volgens het gevoelen van Thiers, zich geen zes maanden kunnen handhaven.

Parijs, 24 september.

Parijs bezit op dit oogenblik eene wezenlijke Indianen rood-huid, overigens zeer beschaafd en die voor zijn geogenoer reist. De Indianen in kwestie behoort tot den stam der Delawares, waaraan hij het onderscheidsteeken of totem op de borst draagt, eene in 't blauw getatoweerde schildpad. 't Is een prachtige jongen van een dertigtal jaren; zijn Indiaansche naam is Mahare, maar hij draagt dengene van Charles Ferguson. Zijne geschiedenis is tamelijk merkwaardig. Toen Mahare zeven jaren oud was, nam zijn vader zekeren dag twee Amerikanen gevangen, waarvan de een heette Charles Ferguson en de andere John Harry.

Het rood-huid overhoofd scalpde deze laatste zonder de minste teergoedigheid, en ging hetzelve doen met Ferguson, toen de jonge Mahare voor hem tussehen kwam en de kleine handjes vouwde. De vader zou misschien genade gegeven hebben, maar had er den tijd niet toe; er kwam versterking voor de gevangenen en hij kreeg eenen kogel in het hoofd. De heer Ferguson nam de wees aan, die zijne genade gevraagd had, en liet hem zijne aanzienlijke fortuin achter.

Ziehier eene herinnering uit den tijd van het keizerrijk a propos der officiele reizen van den gewezen keizer Napoleon III!

De burgemeester van eene kleine gemeente had zich willen onderscheiden. Van uit het kroonstuk van een praalboog moest bij middel van een behendig mechanisme om het oogenblik dat de keizer voorbij reed, een gouden kroon op zijn hoofd nederkomen, waarboven een opschrift: *Wij heeft se goed verdient!* Een boerzat boven in een praalboog verborgen om het mechanisme op het gepast oogenblik in werking te stellen. Ensklaps weergalmt en luid en geestdriftig geschreeuw. Eene personagie van onder tot boven met goud bedekt, komt aangereden... Grae!... de veer springt af en de kroon komt op het hoofd, plaatsen van de met goud borduurde personagie. De burgemeester slaakt een kreet van afrijzen. De boer heeft zich bedrogen. De althans gekroonde man is de keizer niet! 't is slechts een knecht, een pikeur... Intuschenlijft was de keizer onder den praalboog gekomen; hij ziet naar omhoog... En hij ziet. Eene koord, waarboven een opschrift luidende: *Hij heeft se goed verdient!*

De *Journal de Villefranche* verhaald een ongeluk, veroorzaakt door petrool, bij eenen kniender der gemeente Quincie, kanton Beaujeu. Die handelaar had in zijnen kelder eene groote flesch petrool gezet, Maar die flesch geborste zijnde, was de olie op den grond gestort en doorgedrongen in den waterput van den gebuur, wiens kelder onder den genen van den kniender ligt. Om de petrool, die het water bedierf, uit den put te krijgen, wierp men er brandende schavelingen in. Doch er ontstond eene schrikkelijken ontplloffing en de vlammen verbrandden de personen, die in den kelder waren. Drie dagen nadien bezweek de heer D..., eigenaar, in verschrikkelijke pijn.

Zwitserland.

De runderpest heerscht in Zwitserland. De gezondheidsraad van het kanton Waadt, heeft ten gevolge der ziekte, 304 stuks vee doen afmaken, in de gebieden nabij de Fransche grenzen.